

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no
Adresse 2
Post Poststed

Att.

Vår ref. bkw

Deres ref. 24/3487

Bodø, 23. august 2024

Engangsutgifter i forbindelse med pensjonsavtale

Kunnskapsdepartementets vurdering av engangsutgifter i forbindelse med omdanning av pensjonsordninger bidrar til forskjellsbehandling av kommunale og private barnehager.

Viser til Kunnskapsdepartementets svar på Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sitt spørsmål vedrørende engangsutgifter i forbindelse med omdanninger av pensjonsavtaler, ref. 24/3487, publisert på Utdanningsdirektoratets nettsider 13.08.2024, Udirs referanse 2024/6642.

PBL er av den formening at vurderingen er feil. Den står og i motstrid med vurderinger fra både fagmiljø innenfor pensjon og vurdering gjort av Oslo tingrett.

Fagansvarlig Pensjon hos Storebrand skriver følgende om hva disse engangsutgiftene er:

Kostnaden oppstod i forbindelse med omdanning av pensjonsordningen fra ytelsespensjon til hybridpensjon (tilsvarende endringen i den kommunale ordningen fra ytelsespensjon til påslagspensjon). I en ytelsesbasert pensjonsordning (både offentlig og privat) er det slik at det er arbeidsgiver som skal dekke kostnader til knyttet til pensjonsavtalen fram til utbetaling og under utbetaling.

Forskjellen mellom den private og den offentlige ordningen er at når man går ut av en ytelsesbasert ordning i privat sektor er ikke lenger avtalen en del av den kollektive pensjonsordningen. Fripolisen som utstedes blir en individuell avtale som arbeidsgiver ikke lenger betaler adm.kostnadene for. I en kommunal ordning forble de som fikk oppsatte rettigheter etter omdanningen en del av den kollektive ordningen. Det betyr at kommunen (arbeidsgiver) i den kommunale ordningen kan fortsette å betale løpende adm.kostnader for de oppsatte rettighetene.

Denne forskjellen gjør at man ved omdanninger fra ytelsespensjon til innskuddspensjon eller hybrid i privat sektor må finansiere disse kostnadene ved en engangskostnad fordi man ikke kan finansiere de løpende.

Engangsutgiftene påløpes og finansieres altså i kommunene (og kommunale barnehager) og det regnskapsføres som «pensjonsutgift». Utgiftene betales imidlertid løpende og utgiften holdes utenfor kommunenes satsgrunnlag når kommunene beregner driftstilskuddssatser (og pensjonstilskudd) til private barnehager. Det å ikke finansiere denne type utgift i private barnehager, bare fordi de påløper som en engangsutgift og ikke løpende utgift, vil slik PBL vurderer det innebære forskjellsbehandling av kommunale og private barnehager.

Det er pensjonsregelverket som gjør at det blir det blir en «engangsutgift» og ikke en «løpende utgifter». Det i seg selv tilsier at dette utgifter relatert til ansattes pensjonsordninger.

I Oslo tingretts dom av 14. mars 2024 ble det konkludert med at «*Rettens konklusjon er at engangskostnadene inngår som en del av pensjonsutgiftene etter finansieringsforskriften § 4, og dermed også § 4a*». Tingretten uttrykte også (side 14) at «*Slike kostnader faller imidlertid naturlig inn under det som er en naturlig språklig forståelse av uttrykket «pensjonsutgifter». Selv om det er utgifter som er ekstraordinære, er det like fullt utgifter som oppstår i forbindelse med inngåelse av pensjonsordninger*».

Ettersom engangsutgiften ikke var noe tematikk i statens ankeerklæring av 24. april 2024, kun skjæringstidspunktet, trodde vi at staten hadde aksepterte tingrettens vurdering. I anken uttrykkes det og at «*Staten kan, for sin del, ikke se at partene er uenige om faktum av betydning for saken*».

PBL ber Kunnskapsdepartementet så fort som mulig revurdere sin uttalelse. Vurderingen bidrar slik PBL ser det til forskjellsbehandling av kommunale og private barnehager. Konsekvensen av Kunnskapsdepartementets vurdering vil være at private barnehager som omdanner sin pensjonsordning, og hvor pensjonsutgiften overstiger pensjonstilskuddet, ikke får finansiert utgiftene relatert til sin pensjonsordning. Hverken gjennom pensjonstilskuddet, driftstilskuddet eller administrasjonstilskuddet. Dette til tross for at tilsvarende utgifter finansieres hos de kommunale barnehagene. Dette innebærer forskjellsbehandling.

I dom av 14. mars 2014 het det da også:

Om engangskostnader holdes utenfor, vil det utgjøre en hindring for de private barnehagene i arbeidet med å sikre sine ansatte gode og tidstilpassede pensjonsvilkår. De kommunale barnehagene møter ikke slike hindringer. Av den grunn kan retten ikke se at det er rettslige holdepunkter for å tolke uttrykket «pensjonsutgifter» innskrenkende.

Med vennlig hilsen
PBL

Bjørn-Kato Winther
Leder Samfunnsøkonomisk avdeling
Elektronisk behandlet